

АГРЕГИРАНА ПРОИЗВОДСТВЕНА ФУНКЦИЯ ЗА БЪЛГАРИЯ - КОИНТЕГРАЦИОНЕН ПОДХОД

Пламен Петков*

РЕЗЮМЕ *В статията се тества валидността на производствената функция на Коб - Дъглас с прилагането на коинтеграционния подход, като се използват различни комбинации от променливи, с които се измерват производственият резултат, капиталът и трудът. Въз основа на тримесечни данни за България, обхващащи периода от първото тримесечие на 2000 г. до второто тримесечие на 2008 г., са изследвани дългосрочните отношения с помощта на максимално правдоподобния интеграционен подход на Йохансен (VAR), а за анализа на краткосрочната динамика е приложен механизмът за коригиране на грешката (VECM).*

1. ВЪВЕДЕНИЕ С производствените функции се установява количествената връзка между получения от производствения процес пряк резултат и условията за неговото получаване. Резултатът обикновено се изразява под формата на произведената в натурално или стойностно изражение продукция на дадена производствена единица - предприятие, район, отрасъл, сектор или националната икономика. Условията на производствения процес се отнасят до използваните комбинации и съотношения между факторите на производството. Именно на предположението за заместване между производствените фактори се основават производствените функции. Замяната може да се осъществява в рамките на една и съща технология, между различни технологии за производство на един и същ продукт или между продукти с различна ресурсоемкост.

Интересът към агрегираните производствени функции в България е възобновен след 10.11.1989 г., макар че и преди не липсват публикации по темата (Банчев, 1975; Димитров и др., 1984; Димитров, 1968; Паскалев, 1982). Изследванията са насочени в две основни направления - измерване на ендогенния технически прогрес и свързания с него икономически растеж (Рангелова, 1999, 2002; Ганев, 2005) или измерване на потенциалното производство (Гладнишки, 2004, 2005; Цалински, 2006). Характерното за повечето изследвания е, че те се осъществяват върху анализ на динамични редове, като се работи с тримесечни или годишни данни. Макар да се споменават възможностите за прилагане на функции с постоянна или

*Д-р, главен асистент в катедра "Математика и статистика" в Стопанска академия "Д. А. Ценов" - Свищов; e-mail: ppet@uni-svishtov.bg .